

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

ГУЛИСТОН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

“Т а с д и қ л а й м а н”
Гулистон давлат университети
Ўқув ишлари проректори _____ **Н. Баракаев**
“.....” _____ **2017 йил**

**“Немис тили” фанининг ишчи ўқув дастури
(II-курс)**

Таълим соҳаси: Бакалаврият

Таълим йўналиши: Барча таълим йўналишлари 2 – босқич талабалари учун

Умумий ўқув соати: 116

Шу жумладан: Маъруза ____

Амалий машғулотлари-72

Мустақил таълим соатлари-44

Гулистон-2017

Фаннинг ишчи ўқув дастури намунавий ўқув дастури ва ўқув режасига мувофиқ ишлаб чиқилди.

Тузувчи: “Факультетлараро чет тиллар” кафедраси катта ўқитувчиси
Ф.Мухаммедова

Тақризчи: Инглиз тили ва адабиёти кафедраси доценти, ф.ф.н. Х. Тожиев _____
(имзо)

Фаннинг ишчи ўқув дастури “Факультетлараро чет тиллар” кафедрасининг 2017 йил “24” август санасидаги 1-сон қарори билан кўриб чиқилиб, Филология факультети илмий Кенгашига муҳокама қилиш учун тавсия қилинди.

Кафедра мудири _____ А.Позиллов.

Фаннинг ишчи ўқув дастури Филология факультети илмий Кенгашининг “25” август 2017 йил 1-сонли қарори билан тасдиқланди.

Факультет илмий Кенгаши раиси: _____ катта ўқитувчи Э.Хамдамов.

“Немис тили” фанининг ишчи ўқув дастури Гул ДУ ўқув методик кенгашининг “26” август 2017 йил 1-сонли мажлисида муҳокама этилди ва маъқулланди.

Келишилди:

Ўқув ишлари бўйича проректор _____ Н.Р.Баракаев.

К И Р И Ш

Мазкур дастур Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 10 декабрдаги “Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-1875-сонли, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2013 йил 8 майдаги “Чет тиллар бўйича таълимнинг барча босқичлари битирувчиларининг тайёргарлик даражасига қўйиладиган талаблар” тўғрисидаги 124-сонли қарорлари ҳамда Европа Кенгашининг “Чет тилини эгаллаш умумевропа компетенциялари: ўрганиш, ўқитиш ва баҳолаш” тўғрисидаги умумэътироф этилган халқаро меъёрлари (CEFR – Common European Framework of Reference) га мувофиқ қайта ишлаб чиқилди.

Вазирлар Маҳкамасининг “Чет тиллар бўйича таълимнинг барча босқичлари битирувчиларининг тайёргарлик даражасига қўйиладиган талаблар” га кўра олий таълим муассасаларининг ихтисослиги чет тили бўлмаган факультетлари бакалаврият босқичи битирувчилари тўрт йиллик таҳсиллари нихоясида ўрганган чет тили бўйича В2 даражани эгаллашлари лозим.

“Чет тили” фанидан тузилган ушбу дастур асосида чет тили ўқитувчилари ихтисослик хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда ишчи дастур, ўқув-методик мажмуалар ва ўқув қўлланмаларни ишлаб чиқишлари мумкин. Ушбу дастур “Чет тили” фанини икки босқичга бўлинган ҳолда ўқитишни назарда тутди:

- **умумий босқич** (умумий чет тили ўрганилади).
- **касбга йўналтирилган босқич** (чет тили махсус мақсадларда ўргатилади).

Ҳар бир курс учун ажратилган ўқув соатлари тенг, яъни 50%дан тақсимланади. Курслар бир-биридан мавзуси, лексик тизими, ўқув матнлари, нутқ фаолиятлари хусусияти ва мавқеига қараб малакаларни ривожлантириш бўйича фарқлансада, ўқув жараёни учун умумий бўлган грамматик мавзулар, ўхшаш синтактик ходисалар, нутқ кўникма ва малакаларини эгаллашда ўзаро узвий боғлиқ ва узлуксиз ҳолда ўргатилади. Чет тилини ўргатиш ихтисослик хусусиятларидан келиб чиқиб, “**Чет тили махсус мақсадлар учун**” тамойилларига ва коммуникатив, интегратив компетентлик ёндашувларига асосланади.

Коммуникатив фаолиятга йўналтирилган ёндашув - таълимнинг ривожлантирувчи, функционал ва коммуникатив хусусиятларига эга бўлиб, таълим жараёнида билиш фаоллигини оширишга қўмаклашади. Таълим жараёнида мазкур ёндашув талабаларда рефлексия, ўз-ўзини ривожлантириш, намоён этишга қўмаклашади; чет тили таълимини маданиятлараро мулоқот сифатида ташкил этишга; дарс жараёнида ўқитувчи талабаларнинг ўзаро тенг ҳуқуқли иштирокчи сифатида ўзини намоён этишларини таъминлайди; таълимнинг интерактив шакллари қўллаш; талабаларда янги тил малакалари, соцо-маданий билимлар, амалий малакавий кўникмаларни мустақил эгаллашни ривожлантириш.

Шахсга йўналтирилган ёндашув - чет тилини ўқитишда нафақат илмий билимлар бериш, балки таълим жараёнининг иштирокчилари (талабалар, ўқитувчилар, ота-оналар) муносабатларининг фаол шакллари асосланиш; талаба характери ва унинг ўзини ривожлантириш усулларини ўрганиш; индивидуалликни шакллантириш учун талабага қулай шарт-шароитлар яратиш; маданиятимизда шаклланган шахснинг психик ривожлантириш меъёрлари ҳақидаги тасаввурларни ўзгартириш (горизантал эмас, балки вертикал, яъни талаба ривожланиш динамикасини унинг олдинги ҳолати билан таққослаш орқали амалга оширишни, бошқалар билан эмас, балки уни ўзи билан таққослаш).

Интегратив ёндашув – турли фанлардан олинган билимлар, кўникма, малака ва тажрибани ҳисобга олиш, таяниш, интеграция қилиш, чет тилида коммуникатив, касбий коммуникатив, ижтимоий компетентликни баравар ривожлантиришни назарда тутди.

Таълимда компетентлик ёндашув - муайян натижаларга эришиш ва муҳим компетенцияларни эгаллашга қаратилади. Компетенция бўлажак касбий фаолиятга қараб шаклланиб боради. Бундай шароитда таълим жараёни янги мазмунга эга бўлади, у ўрганиш ва ўргатиш жараёнига айланади, яъни касбий ва ижтимоий аҳамиятга эга компетентликни мустақил ўқиб ўрганиш, ижтимоий-меҳнат, маданий, маиший ҳамда маданий хордиқ соҳаларда чет тилини қўллашга эришилади.

Фаннинг мақсад ва вазифалари

Чет тили фанининг мақсади талабаларнинг кўп маданиятли дунёда касбий, илмий ва маиший соҳаларда фаолият юритишларида коммуникатив компетенция (*унинг таркибий қисмлари*

ҳисобланувчи лингвистик, соціо-лингвистик, прагматик ва бошқа компетенциялари)ни шакллантиришдан иборат.

Компетенция – коммуникация (мулоқот) иштирокчилари томонидан таълимнинг аниқ мақсадларига қаратилган нутқ фаолиятини ривожлантиришга имкон берадиган билим, кўникма, малака ва шахсий фазилатлар йиғиндисини ифодалайди.

Чет тили коммуникатив компетенцияси – ўрганилаётган чет тилида сўзлашувчилар билан мулоқот қилишни амалга ошириш қобилияти ва тайёргарлиги, шунингдек, талабаларнинг тили ўрганилаётган мамлакат маданияти билан танишиш, ўз мамлақати маданиятини янада яхшироқ англаш, уни мулоқот жараёнида тақдим эта олишини назарда тутати. Мазкур ўқув фанини ўрганишнинг асосий вазифаларига талабаларда қуйидаги компетенцияларни ривожлантириш киради:

Лингвистик компетенция ўрганилаётган тил соҳиблари билан мулоқот қилиш учун тил материаллари (*фонетика, лексика, грамматика*)ни етарли даражада билиш ва нутқ фаолияти турлари (*тинглаб-тушуниш, гапириш, ўқиш ва ёзув*)да қўллай билишни назарда тутати.

Ижтимоий-лингвистик компетенция сўзловчининг бирон бир нутқий вазият, коммуникатив мақсад ва хоҳиш-истагидан келиб чиққан ҳолда керакли лингвистик шакл, ифода усулини танлаш кўникма ва малакаларни ўз ичига олади.

Ижтимоий-маданий компетенция аутентик нутқнинг миллий хусусиятларини: ўзи яшаётган мамлакатнинг урф-одатлари, қадриятлари, маросимлари ва бошқа миллий-маданий хусусиятларини тили ўрганилаётган мамлакат билан таққослаган ҳолда тақдим эта олиш компетенциясидир.

Ижтимоий компетенция - *ижтимоий-лингвистик* ва *соціо-маданий компетенцияларни ўз ичига олади*. У ҳозирги кўп маданиятли дунёда таълим олувчиларда чет тилини ўрганиш муҳимлиги тушунчаси, чет тилида мулоқот қилиш, ўз устида мустақил ишлаш ва ижтимоий мослашув воситаси сифатида фойдаланиш эҳтиёжини шакллантириш ва ривожлантириш, фуқаролик, ватанпарварлик фазилатларини тарбиялашда, чет тили орқали маданиятлараро мулоқотни амалга ошириш истаги ва хоҳишида намоён бўлади.

Прагматик компетенция қуйидагилардан иборат:

Дискурсив компетенция (*дискурс – оғзаки ёки ёзма нутқ матни*) матнни тўғри талқин қилиш ва тузиш, шунингдек, шунга мос нутқий мулоқот турини танлаш учун оғзаки ва ёзма (стилистик ҳамда таркибий қисмларини билиб олишни назарда тутган) матнлар тузиш кўникма ва малакаларидан иборат.

Стратегик (компенсатор) компетенция чет тили муҳитида нутқий ҳамда ижтимоий мулоқот тажрибасидаги камчилик ва нуқсонларни айрим вербал/новербал воситалар ёрдамида тўлдириш, коммуникатив вазиятда тушунмовчиликлар пайдо бўлганда такроран сўраш, узр сўраш ва хоказолар орқали мураккаб вазиятлардан уддабуронлик билан чиқиб кета олиш қобилиятини назарда тутати.

Ўқув - билиш компетенцияси таълим олувчининг мустақил билим олиш фаолиятида чет тиллар ва маданиятларни ўрганишнинг компетенциялар йиғиндиси бўлиб, замонавий таълим технологияларидан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган мантиқий, методологик ва умумтаълим вазифаларни ўз ичига олади.

Чет тилини ўқитиш дидактик, методик, лингвистик тамойилларни ҳамда замонавий таълим технологияларини қўллаш асосида амалга оширилади.

Фан бўйича талабаларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар

“Чет тиллар бўйича таълимнинг барча босқичлари битирувчиларининг тайёргарлик даражасига қўйиладиган талаблар”да олий таълим муассасаларининг ихтисослиги чет тили бўлмаган факультетлари бакалаврият босқичи битирувчилари тўрт йиллик таҳсиллари ниҳоясида ўрганган чет тили бўйича В2 даражани эгаллашлари шарт. Унга кўра битирувчи талабалар В2 даражани таъминловчи қуйидаги коммуникатив компетенцияларни эгаллашлари лозим.

Лингвистик компетенция:

Тинглаб тушуниш

- ✓ узоқ давом этган суҳбат ва мураккаб далиллар келтирилган матнни тушуниш ва идрок этиш;
- ✓ маъруза, суҳбат, мукаммал йўриқномалар, академик ва касбий презентациялар, савол-жавоблар асосий мазмунини тушуна олиш;
- ✓ реклама, эълон ва маълумотномаларни тушуниш;
- ✓ мураккаб аутентик нутқни таниш ва нотаниш контекстда тушуна олиш;

- ✓ тил соҳиблари суҳбатлари ва баҳс- мунозараларини тушуна олиш;
- ✓ радио ва интернет материаллари, интервьюларни (суҳбат) тўлиқ даражада тушуна олиш.

Гапириш

Диалог

- бизнесдаги ҳамкори билан музокара олиб бориш;
- аниқ масалалар бўйича ахборот олиш;
- узоқ муддатли музокараларда тил соҳиблари билан қатнашиш, уларни қўллаб-қувватлаш, керак бўлса музокараларни бошқариш;
- кундалик мавзуларда баҳс-мунозара, музокараларда фаол қатнашиш;
- ихтисослик (касб) бўйича интервью, суҳбатларда қатнашиш;
- фикрни аниқлаштириш, қайтадан тузиш ва баҳс- мунозара ривожига ўз ҳиссасини қўшиш;
- музокаралар олиб бориш жараёнида муаммоларни ечимини усталик билан ҳал этиш;
- вазиятга қараб саволлар бериш ва жавоб қайтариш.

Монолог

- алоҳида мавзу бўйича қилинган презентациялар ўтказиш;
- ихтисослиги бўйича асбоб-ускуналарни аниқ ва равшан тасвирлаш;
- алоҳида мавзу бўйича оғзаки маъруза тузиш;
- мақола, маъруза, баҳс-мунозараларни аниқ ва равшан қилиб умумлаштириш;
- аниқ тизимга асосланган ҳолда қўшимча, етарли бўлган ҳолда ва таниш мавзу бўйича ўз фикрини ифода қила олиш.

Ўқиш

- таниш ва нотаниш мавзу бўйича тузилган матнлардан асосий / керакли бўлган ахборотни, шахсий ва мутахассислик бўйича корреспонденцияларни (хат-хабарларни) тушуниш;
- диаграмма, схема, чизмаларни қисқача таърифини тушуниш;
- мураккаб бўлган маълумотларни идрок этиш;
- маҳсус, мураккаб бўлган ёзма йўриқнома ва қўлланмаларни тушуниш;
- касбга оид мақола ва маърузалардан керакли ахборотни ажратиб олиш;
- керак ёки ноқераклигини аниқлаш мақсадида матнни у ёки бу қисмини синчиклаб ўқиш, конференция дастурларини ўқиб тушуниш.

Ёзув.

- маҳсус маълумотларни (тил юзасидан бўлган хатларни, маълумотларни, электрон хатларни) ёза олиш;
- эссе ва маърузаларни ёза олиш;
- аниқ мантиққа эга бўлган илмий мақолалар ва илмий тадқиқот ишларни ёза олиш;
- ёзма таклифлар, ҳисобот ва резюмелар туза олиш;
- битирув малакавий ишларни зарур бўлганда ёза олиш.

Тил компетенцияси

Лексик компетенция

- касбий лексика ва терминларни ишлата олиш;
- коммуникатив вазиятларда мавзуга оид бўлган лексикани ишлата олиш;
- интернационал сўзларни тушуниш ва қўллай олиш.

Грамматик компетенция

- мураккаб грамматик ва синтактик қурилмаларни коммуникатив вазиятларда қўллай олиш;
- боғловчи сўзларни тўғри қўллаш;
- мутахассисликка оид матнларни унинг мазмунини тушуниш мақсадида матнни таҳлил қилиши талаб этилади..

Фаннинг ўқув режадаги бошқа фанлар билан ўзаро боғлиқлиги ва услубий жиҳатдан узвийлиги

Чет тили фани ижтимоий-иқтисодий фанлар ва ихтисослик фанлари билан ўзаро боғлиқ. Ушбу фан бошқа фанлар билан интеграллашган ҳолда ўргатилади.

Фаннинг фан, таълим ва ишлаб чиқаришдаги ўрни

Чет тили фани ишлаб чиқариш жараёни билан бевосита боғланмаган. Талабалар мазкур фандан ўрганган билимларидан бошқа ихтисослик фанларини ўзлаштиришда (соҳага оид маълумотларни чет тилида излаб топиш, таҳлил қилиш ва билим олиш жараёнида фойдаланиш), келгусидаги касбий фаолиятларида фойдаланишлари мумкин.

Фанни ўқитишда замонавий ахборот ва педагогик технологиялар

“Чет тили” фанини ўқитишда таълимнинг қуйидаги илғор ва замонавий технология ва методларидан фойдаланилади:

- педагогик маҳорат технологияси (Ю.Н.Кулюткин, Е.Б.Спаская);
- билимдонлар баҳси;
- мавқеингизни эгалланг – шiorлар асосидаги баҳс;
- таълимнинг фаол услублари: “Кейс-услуги” (Гарвард университети бизнес мактаби), ишбоп ўйинлар.

Ижодий топшириқларни гуруҳ билан ҳал қилиш услубларидан:

- **дельфи услуги** – таклиф қилинган ечимдан статистик услуб асосида беш камчиликни аниқлаш ва улардан энг яхшисини танлаб, баҳолаш, камчиликлар сабабини аниқлаш;
- **қора қути услуги** – масалани таҳлил қилиш, ижодий баҳс орқали камчиликлар сабабини аниқлаш;
- **кундаликлар услуги** – гуруҳ аъзоларининг ён дафтарчаларидаги ёзувларни таҳлили ва уларда берилган таклиф-мулоҳазаларни муҳокама қилиш, умумий фикр ишлаб чиқиш;
- **“Тўғридан-тўғри жамоавий ақлий ҳужум”** (Дж.Дональд Филлипс) – 20-60 кишилиқ катта аудиторияда янги фикрларни, самарадорликни ошириш иш ёки машқ мини-гуруҳларда олиб борилади ва фикрлар жамоада муҳокама қилинади;
- **“Ақлий ҳужум”** – (Е.А.Александров и Г.Я.Буш) – гуруҳ қатнашчилари ижодий ғояларини жамоа, ғоялари билан қарши ғоялар ёрдамида фаоллаштириш, уларни қўллашни баҳолаш;
- **сенектика услуги** (У.Гордон) – муаммони ифодалашга ўргатиш, унинг қисмларини аниқлаш, муаммони ечишдаги ўхшашликларни топиш. Креативликни ўстириш, оддий ҳодисаларнинг ғайри-табиий томонларини топиш, ижодий қобилиятларини аниқлаш;
- **«АРИЗ – ТРИЗ»** (Г.С.Альтшуллер ва унинг мактаби, ТРИЗ - кашфиёт топшириқлари технологияларини ривожлантириш) – ўрганилаётган тизим ривожланиши қонуниятларига бўйсундирилган мантикий операциялар тизими 40 усулдан иборат: “қўшилиш”, “матрешка”, “қарама-қарши”, “зарарни фойдага айлантириш” ва бошқалар.

АСОСИЙ ҚИСМ

Нутқ мавзулари:

Кундалик мавзу (ўзи ҳақида, оиласи ҳақида, бўш вақтни ўтказиши ва ҳоказо).

Ижтимоий мавзу (атроф-муҳит, маиший ва касбий йўналишда ижтимоий муносабат).

Таълим мавзуси (ўқув муассасаси, ўқув қуроллари ва унга муносабат, ихтисослик фанларининг ҳозирда ўқитилиши ва ҳоказо)

Ижтимоий маданий (Ўзбекистон Республикаси ва тили ўрганилаётган мамлакатнинг тарихий, географик, иқлимий, маданий, маиший хусусиятлари).

Касбга йўналтирилган мавзу (ўрганилаётган ихтисослик тарихи, йўналишлари, соҳанинг буюқ намоёндалари, долзарб муаммолари, касбий этика ва ҳоказо).

Умумий босқич

Нутқ компетенцияси

Босқичнинг асосий мақсади:

- узлуксиз таълим тизимининг аввалги босқичлари (академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари)да талабалар хорижий тилда эгаллаган малака ва кўникмаларини коррекция қилиш ва тенглаштириш;
- талабаларни нутқ фаолияти турлари бўйича касбий мулоқотга тайёрлашдан иборат;

Тинглаб тушуниш:

- ✓ маъруза, тақдимот ва мунозаралар, радио ва телевидение эшиттиришлари, янгиликлар, интервьюлар, ҳужжатли фильм ва шу каби оғзаки матнлар;
- ✓ реклама ва эълонлар;
- ✓ тил соҳиблари нутқ ёзувлари (бадий, ҳужжатли фильмлар, оммавий чиқиш ва ҳоказо);
- ✓ тил соҳибларининг ижтимоий мавзулардаги ўзаро суҳбати;
- ✓ тингланган ахборотнинг асосий мақсади, тўлиқ мазмунини тинглаб тушуниш малака ва кўникмаларини ривожлантириш.

Гапириш:

Диалог нутқ

- ✓ ижтимоий мавзуларда суҳбат ва норасмий диалог;
- ✓ касбий ёки бошқа мавзуларда расмий ва норасмий мунозаралар;
- ✓ мунозарани бошқариш, интервью, музокаралар ва телефон орқали мулоқот олиб бориш.

Монолог нутқ

- ✓ ихтисосликка оид мавзуларда маъруза тайёрлаш ва ўқиш;
- ✓ мунозара, далил ва исботларни олға суриш, фикрни асослаб бериш;
- ✓ реклама ва махсус мавзуларда тақдимот тайёрлаш ҳамда чиқиш қилиш;
- ✓ маълумотларни умумлаштириш, мақолалар ёзиш, муҳокама қилиш.

Ўқиш

- ✓ танишув ўқиш, кўз югуртириб ўқиш ва синчиклаб ўқиш кўникма ва малакаларини ривожлантириш;
- ✓ хат-хабар, ёзишмалар ва электрон почтани ўқиш;
- ✓ махсус материалларни ўзида акс эттирган аутентик матнларни ўқиш;
- ✓ махсус сўз ва терминларга эга матнларни, илмий ва касбга оид адабиётларни, электрон манбалар ва матбуот материалларини ўқиш.

Ёзма нутқ

- ✓ турли ёзишмалар, хат-хабарлар ва махсус докладлар (эслатма CVs ва ҳоказо) ёзиш;
- ✓ эссе, баён, резюме, тадқиқот иши (мақолалар, битирув малакавий ишлар) ёзиш.

Касбга йўналтирилган босқич

Касбга йўналтирилган босқичнинг асосий мақсади:

- нутқ турлари бўйича касбий соҳада чет тилини амалий эгаллаш;
- талабани ижодий шахс сифатида ривожлантириш;
- соҳа бўйича адабиётларни таржима қилиш малака ва кўникмаларини ривожлантириш;

Тинглаб тушуниш:

- ✓ касбга йўналтирилган аутентик материалларни бир марта эшитиб асосий мазмунини тушуниш ва зарур ахборотни олиш;
- ✓ кундалик воқеалар ҳақида янгиликлар, репортажларни тушуниш, фильм қаҳрамонлари нутқини тушуниш.

Гапириш:

Диалогик нутқ

- тил соҳиблари билан эркин мулоқотда бўлиш ва касбий мавзуларга ўз фикр ва мулоҳазаларини исботлаб бериш;
- суҳбатни бошлаш ва тугатишни билиш, суҳбатдошига таклиф ва маслаҳат бериш, саволларига жавоб бериш, ахборот алмашиш, муҳокама қилинаётган далилларни аниқлаштириш, ўқиган ёки эшитганларини муҳокама қилиш;
- матн асосий мазмунини ифодаловчи лексик ва синтактик қурилмаларга асосланиб гапириб бериш;
- ассоциатив тафаккурга асосланиб мулоҳаза, танқид, баҳолаш далиллар билан исботлаш орқали ўз нутқини тузиш;
- риторик характерга эга диалог нутқ малакаларини такомиллаштириш;
- касбий мулоқотлар, конференция, симпозиум, учрашув ва мунозараларда қатнашиш учун нутқ фаолияти, кўникма ва малакаларини такомиллаштириш.

Монологик нутқ:

- долзарб муаммо юзасида барча “Тарафдор” ва “Қарши” далилларни келтирган ҳолда ўз фикрини баён қилиш;
- тинглаган ва ўқиган матн мазмунини гапириш;
- мазмунга баҳо бериш;
- ўрганилган мавзулар бўйича ахборот бериш
- ўқиган матнни таҳлил қилиш ва шарҳлаш;
- ўқиган ёки тинглаган матнни қисқача мазмунини баён этиш;
- ўрганилган мавзуда чиқиш қилиш;
- ижтимоий –сиёсий матнларни ўқиб шарҳлаб бериш.

Ўқиш:

Танишув ўқиш

- ✓ матнни луғатсиз, берилган савол ёки умумий мазмунини тушуниш мақсадида ўқиш;
- ✓ матн: 10 % гача нотаниш сўз бўлган илмий-оммабоп, ижтимоий-сиёсий, махсус бадиий матнлар;
- ✓ матн мазмунини чет тилида ёки она тилида сўзлаб бериш, параграфларни номлаш, тест топшириш.

Синчиклаб (ўрганиб) ўқиш

- ✓ матнни асосий ахборотни ажратиб олган ҳолда мазмунини тўлиқ ва аниқ тушуниб ўқиш.

Ўқиш тезлиги, ҳажми:

- ✓ луғатдан фойдаланиб 1600 босма белгили матнни 1,0 академик соатда ўқиш.
- ✓ матн: махсус, илмий оммабоп 12% гача нотаниш сўзга эга бўлади.

Кўз югуртириб ўқиш:

- матн мазмуни хусусиятларини аниқлаш;
- зарур ахборотни матндан топиш;
- сўз (матн) маъно мазмунини контекст асосида фаҳмлаб олиш;
- матндаги бирламчи (асосий) иккинчи даражали ахборотни ажратиш;
- матн калит сўзларини ажрата олиш;
- матн қисмларига сарлавҳа қўйиш.

Ёзма нутқ

Ёзма нутқ бўйича:

- касбга йўналтирилган босқичда шаклланган малакаларни такомиллаштириш;
- реферат, аннотация ёзиш техникасини такомиллаштириш;
- ҳужжатларни расмийлаштиришни билиш (тузилиши, услуби, ҳужжат тили) ва у асосида ҳужжатларни намунага қараб, схемага кўра, клише ва фразаларни қўллаб, ахборотни ҳисобга олиб, иш юритиш вазиятлари талабларига мос равишда расмийлаштириш;
- берилган мавзуда баён, эссе, резюме тузиш, соҳага оид адабиётлар бўйича реферат ёзиш.

Лингвистик компетенция

Лексик компетенция чет тилида кенг қўлланиладиган рецептив ва репродуктив актив, пассив, потенциал сўз бойлигини оширишга қаратилган бўлиб, унинг таркибига турғун сўз бирикмалари, нутқ намуналари, клише ва касбий терминлар қиради. Мазкур лексик минимум тили ўрганилаётган мамлакат маданиятини ифодалайди.

Ихтисослик бўйича лексик минимум методик принциплар - кўп маънолилиқ, тематик, сўз яшаш хусусиятларини ҳисобга олиш тамойилларига кўра касбга йўналтирилган чет тили таълими асосида танлаб олинади. Санаб ўтилган тамойилларга кўра лексик минимум 2 турдан иборат:

- а) умумтаълимий;
- б) касбий лексика

Қуйидаги жадвалда таклиф этилаётган лексик минимум курслар бўйича тақсимлаб берилган:

Курс	Умумтаълимий минимум		Касбий лексика	Жами
	Актив*	Пассив**	Актив	
1	350	700	100	800
2	350	500	150	800
3	150	500	200	700
4	150	500	200	700
Жами	1000	2200	650	3000

* Минимумда олдинги босқичда ўрганилган лексика сони кўрсатилмаган.

* Пассив лексикага актив лексика ҳам қиради.

Грамматик компетенция НЕМИС ТИЛИ

Актив грамматик минимум

- дарак, сўроқ, инкор шаклдаги феъл ва от-кесимли содда гапларнинг қўлланилиши;
- буйруқ майли, инкор шаклининг қўлланилиши;
- аниқ, ноаниқ артикларнинг қўлланилиши;
- модал феълларнинг қўлланилиши;
- феълнинг шахссиз шакллари;
- мажхул нисбатнинг қўлланилиши.

Пассив грамматик минимум

- und, aber, den, oder боғловчилари билан боғланувчи қўшма гаплар.
- dass, ob, wenn, wer, wie, was, woran боғловчили эргашган қўшма гаплар.
- мажхул нисбатнинг ясалиши;
- шарт майлининг ясалиши.

Умумтаълим ва касбга йўналтирилган босқичларда социолингвистик (ижтимоий-маданий, ижтимоий) ва прагматик (дискурсив, стратегик, ўқув-англаш) компетенцияларни эгаллаш назарда тутилади.

Социолингвистик компетенция:

- ☑ тил материалларини касбий нутқ учун ҳар босқич талабларидан ва вазиятдан келиб чиққан ҳолда танлаш ва фойдалана олиш.

Ижтимоий - маданий компетенция:

- ☑ касбга оид муқобилсиз лексикани (сўровномалардан фойдаланган ҳолда) билиш ва тушуниш, асбоб-ускуна ва жиҳозлар номларини англаторувчи лексикани билиш;
- ☑ нутқ коммуникатив тартиб ва қоидаларига риоя қилган ҳолда касбий мулоқот юрита олиш.

Ижтимоий компетенция:

- ☑ ўз касбий маҳоратини, малакасини ошириш, касбдошлар ва коллектив билан ишлаш, уларга нисбатан толерантлик туйғуларига эга бўлиш, бошқалар тили ва маданиятини ҳурмат қилиш, ҳамкорлар билан ишончли алоқада бўлиш.

Дискурсив компетенция:

- ☑ турли жанрда мутахассислик бўйича аутентик дискурслар - китоб, мақола, ҳужжат, қонун-қоидалардан таълимнинг ушбу босқичига асосланган ҳолда касбий коммуникатив вазиятлар доирасига мос хусусиятларини ажрата олиш.

Стратегик компетенция:

- ☑ нутқни мантқан тўғри кетма-кетликда ҳамда ишонарли қилиб вазифаларни тўғри қўйган ҳолда тузиш, таълимнинг ушбу босқичига хос нутқ мазмунига асосланган ҳолда касбий-коммуникатив вазиятларга мос тушадиган мақсадларга эришиш.

Ўқув-билиш компетенцияси:

- ☑ дарсада, уйда, кутубхонада мустақил ишлай олиш, турли маълумот ва ахборотни аутентик-ихтисослашган манбалардан олиш учун замонавий таълим технологияларини қўллай олиш билан касбий фаолиятни ташкил қилиш.

Нутқ фаолияти турлари устида ишлаш учун вақтни тўғри тақсимлаш

Қўйилган мақсадларга эришиш учун ҳар бир дарсада нутқ фаолияти турлари қуйидаги нисбатда бўлиши мақсадга мувофиқ:

тинглаб тушуниш - 25% ;

гапириш - 25% ;

ўқиш – 30% ;

ёзув – 20% .

Талабалар билимини назорат қилиш

Талабаларнинг чет тили бўйича эгаллаган билим, малака ва кўникмалари жорий, оралик ва якуний назоратлар орқали назорат қилинади.

Жорий назорат: ҳар бир дарсада алоҳида талаба билан ишлаб уларнинг дарсга тайёргарлик даражаси савол-жавоб орқали текширилиб, кундалик баллар қўйиб борилади.

Оралик назорат: кафедранинг фан бўйича ишчи дастурига асосланган ҳолда, ҳар бир семестрга қўйилган талаблар асосида бир қанча дарслар ўтилганидан кейин ўтказилади. Натижаларни дастурда берилган талаблар билан қиёслаш орқали талабаларнинг малака ва кўникмалари қанчалик ўсганлиги аниқлаб борилади.

Якуний назорат: фан бўйича бакалаврият курсининг якунида ўтказилади. Якуний назорат ўтказилиши натижасида дастур талаблари бўйича касбий чет тили компетенцияси аниқлаб олинади.

Якуний назорат мазмуни

1. Тинглаб тушуниш бўйича:

Касбга йўналтирилган матнни тинглаш ва уни тушунганлигини аниқлаш мақсадида тестлар ечиш.

2. Гапириш бўйича:

Касбга йўналтирилган мавзу бўйича батафсил, синчиклаб, аргументлар билан бойитган ҳолда ўз фикрини баён этиш.

3. Ўқиш бўйича:

Касбий йўналишдаги матнни ўқиб, тушунганлиги асосида тест топшириқларини ечиш. Ўқиган матн мазмунини аниқ ва тўлиқ тушунганлигини текширишни ёзма таржима билан амалга ошириш мумкин. Бунда луғатдан фойдаланишга руҳсат берилади.

4. Ёзув буйича:

Соҳанинг долзарб муаммоларига бағишланган эссе ёзиш.

2-курс

Фандан ўтиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатларнинг тақсимоти

Фаннинг бўлими ва мавзуси, маъруза мазмуни	Соатлар			
	Жами	Маъруза	Амалий машғулот	мустақил таълим
BRD. Die Präpositionen mit dem Akkusativ und Dativ	8	-	4	4
*Die Landwirtschaftswissenschaft				
Globale Finanz und Wirtschaftskrise, Wege und Maßnahmen zu ihrer Überwindung unter den Verhältnissen Usbekistans(8	--	4	4
*Das Gebiet Nawoi				
Die Exportprodukte der Republik Usbekistan	4	-	4	-
Die Ökologie.	8	-	4	4
* Das Gebiet Kaschkadarya				
Außen-und Innenpolitik der Republik Usbekistan	4	-	4	-
Das Adjektiv	8	-	4	4
* Das Gebiet Taschkent.				
Hochschulbildung in Usbekistan.	4	--	4	-
Der Verkehr				
Deklination der Adjektive	8	-	4	4
* Im Zoo				
Umweltschutz der Republik Usbekistan	4	-	2	2
*Wirtschaft in Usbekistan und Deutschland				
Kontrollarbeit	2	-	2	-
1. Zwischenkontrolle				
Insgesamt	58		36	22
II-semester				
Das Perfekt und das Plusquamperfekt	8	-	4	4
* Beziehungen zwischen Usbekistan und Deutschland				
Die Hochschulen der Republik Usbekistan	4	-	4	-
Der zusammengesetzte Satz	4	-	4	-
Die deutschsprachige Länder.	8	-	4	4
* Das Gebiet Fergana				
Text: Usbekische Feste und Bräuche	8	-	4	4
* Sport und die Jugend				
Text: Deutsche Feste und Bräuche.	4	-	4	-
Text: J.W.Goethe	8	-	4	4
*Wirtschaft in Usbekistan				
Sport in unserem Leben	8	-	4	4

*die Sieben Weltwunder				
A. Nawoi	4	-	2	2
*Industrie in Usbekistan				
Kontrollarbeit	2	-	2	-
2.Zwischenkontrolle				
Abschlußkontrolle				
2.Semester / Insgesamt	58		36	22
Insgesamt	116		72	44

Изоҳ: (*) – белгиси қўйилган қатордаги мавзу ТМИ мавзуси деб ҳисоблансин.

**“Чет тили фанидан 2- курс учун кўриладиган асосий масалалар”
2-курс**

1. Thema: BRD. Die Präpositionen mit dem Akkusativ und Dativ (4St.)

Hörverstehen: Track No15 nemezkiy za 30dney

Leseverstehen: Text zum Thema lesen. Tatsachen/ Den Text. S. 273-274. Deutsch. G. Usmanowa.

Schreiben:

Schreiben: 1.Schreiben Selbständige Meinungen zum Thema. 2. Deklination der Substantive

Sprechen: Sprechen eigen Vorstellungen, Meinungen und Verständnis zum Tema

2.Thema: Globale Finanz und Wirtschaftskrise, Wege und Maßnahmen zu ihrer Überwindung unter den Verhältnissen Usbekistans(4St.)

Globale Finanz Usbekistans

Hören: Track 42 S. 254.

G. Usmanowa

Lesen:Text lesen

Präpositionen mit Akkusativ und Dativ

Die Substantive im Plural.

Schreiben: Gram: S.Saidow

Sprechen: Usbekistan

3. Thema: Die Exportprodukte der Republik Usbekistan(4St.)

Die Exportprodukte der Republik Usbekistan

Hören: S.254. G. Usmanowa

Lesen:Den Text. S. 273-274. Deutsch. G. Usmanowa

Lexikalische Übungen

Schreiben: lexikalische Übungen:S.255 G. Usmanowa

Sprechen:Beim Bankbeamte.

4.Thema: Die Ökologie(4St.)

Hören :Optimal.A.8 Titel40/ Track 43. L-11.

Lesen : Dialog:Die Exportprodukte . G.Usmanowa

Präpositionen mit Genetiv

Schreiben: Üb. G. Usmanowa

Sprechen: über die Ökologie von Usbekistan

5. Thema: Außen-und Innenpolitik der Republik Usbekistan.

Hören.: L13.Unt2.Delfin.

Lesen: Text lesen. S.273 G.Usmanowa

Lexikalische Übungen.

Schreiben: Gram. S. Saidow

Sprechen: Dialog: Buchhaltungskonto.

6. Thema: Das Adjektiv (4St.)

Hören: Delfin..dorojka32

Lesen: Automatisierung der Arbeitsprozesse S.302

Stegerungsstufen der Adjektive.

Schreiben: 1..Das Adjektiv 2. Üb 51,52,53, 54,55,56.S.21-22. Übungen in der Deutschen Grammatik.

Sch. Komolowa

Sprechen: Bild beschreiben

7. Thema: Text: Die Hochschulbildung in Usbekistan. (4St.)

Hören: Delfin Lektion 18 Üb 5.dorojka22.:S.298.G. Usmanowa

Lesen: Text lesen und übersetzen. (aus Internet)

Lexikalisch-grammatische Übungen

Schreiben :Grammatische Übungen. 1-2-3 S.119. S.Saidow

Sprechen :Sprechen über „Unsere Uni“

8. Thema: Deklination der Adjektiv (4St.)

Starke und Schwache Deklination

Hören :Vitamin DE2 Dialog

Lesen :Die Bibliothek S.144 Abdullayeva A.A.

Gemischte Deklination der Adjektive

Schreiben: Üb. G.USmanowa

Sprechen: über die Bibliothek.

9. Thema: Umweltschutz der Republik Usbekistan (2St.)

Hören: Delfin Lektion 16. Üb 11.dorojka9

Umweltschutz der Republik Usbekistan

Hören: Delfin Lektion 16.

Lesen: Gasturbinentriebwerke

Grammatische Übungen

Schreiben: Grammatische Üb.

Sprechen: Das Bild beschreiben.

10. Thema: Kontrollarbeit (2St.)

Hören: Text hören

Lesen :Text lesen

Schreiben : Zusatz schreiben

Sprechen : Sprechen über das gegebenen Thema

Баҳорги семестр

1. Thema: Das Perfekt und das Plusquamperfekt (4St.)

Das Perfekt und das Plusquamperfekt

Hören: Track No 22 Ne30dney

Lesen: S.13. Deutsch. M.Karimowa

Grammatisch-lexische

Schreiben: Üb. 2-3. S.140 S. Saidow

Sprechen: Beschreiben das Bild

2. Thema: Die Hochschulen der Republik Usbekistan (4St.)

Die Hochschulen der Republik Usbekistan

Hören: Track 50.

Lesen: Text lesen

Studierende in den Hochschulen in Usbekistan

Schreiben: eigene Meinungen

Sprechen: Dialog bilden..

3. Thema: Der zusammengesetzte Satz(4St.)

Der zusammengesetzte Satz

Hören: Text hören: Voice15

Lesen: Eine Fremdsprache. S. Toschew S. 95

Satzreihe

Schreiben: Grammatische Üb. 1-4. S.177-178.S.Saidow

Sprechen: Über die Fremdsprache

4.Thema: Die deutschsprachige Länder.(4St.)

Die deutschsprachigen Länder: Deu.Öster.Schweiz.

Hören: Track 43. L-11.

Lesen: S 356. G. Usmanowa

Die deutschsprachigen Länder: Liechte.Luxem

Schreiben : Übungen

Sprechen : Deutschland, Österreich,...

5. Thema: Text: Usbekische Feste und Bräuche(4St.)

Hören :Text hören: Voice17

Lesen : Text lesen(aus Internet)

Lexikalische Übungen

Schreiben : Ub.4,5,6. S.131 S.Toschew

Sprechen :Sprechen über die Feste

6. Thema: Text: Deutsche Feste und Bräuche.(4St.)

Hören: Text hören:Voice18

Lesen :Text “ Feste und Bräuche im Sommer” Der Weg Nr.49 2005-2. S.13 Zeitschrift

Schreiben: Üb. 7. S. 130. S.Toschew

Sprechen :Vergleichen deutsche und usbekische Feste und Bräuche.

7. Thema: J.W.Goethe(4St.)

Das Leben von J.W. Goethe.

Hören: TrackNo30 nemezkiy za 30dney

Lesen: Text lesen

„Die Leiden jungen Werters“

Schreiben: Schreiben die Texterläuterungen

Sprechen: Sprechen über Goethe

8.Thema: Text: Sport in unserem Leben(4St.)

Hören. Vitamin_DE4.Sport

Lesen Studium &Stipendium. S. 18. Vitamin. de 2008 Nr. 39 Zeitschrift.

Die Leistungen von Usbekistan auf dem Grund des Sports

Schreiben Texterleuterungen.

Sprechen Vergleichen deutsche und usbekische Jugendliche.

9. Thema: Text: A. Nawoi(2St.)

Das Leben und Schaffen von A. Nawoi.

Hören :Text hören:Voice19

Lesen :Text lesen Neue Vokabeln

Lexische Übungen

Schreiben: Ub. 2, 3. S. 154, 155. S.Toschew

Sprechen: Sprechen über Nawoi

10. Thema: Kontrollarbeit(2St.)

Hören: Hören das gegebene Material

Lesen das gegebene Thema

Schreiben über das gegebene Thema

Sprechen über das gegebene Thema

II-курс

Талабалар мустақил таълимнинг мазмуни ва ҳажми

№	Бажариладиган ишлар мазмуни	(Илмий оммабоп матн) 1800-2000 босма белги матни	Соат	Вақти
1	Landwirtschaftswissenschaft	Интернет, Г.Усманова, С.Саидов, З.Б.Тошев	3	1-2hafta
2	Das Gebiet Nawoi	Интернет, Г.Усманова,	3	2-3 hafta
3	Das Gebiet Kaschkadarya	Интернет, Г.Усманова, С.Саидов, З.Б.Тошев	3	3-4 hafta
4	Das Gebiet Taschkent.	Интернет, Г.Усманова, С.Саидов, З.Б.Тошев	3	4-5 hafta
5	Der Verkehr	Интернет, Г.Усманова, С.Саидов, З.Б.Тошев	3	5-6 hafta
6	Im Zoo	Интернет, Г.Усманова, С.Саидов, З.Б.Тошев	4	6-7 hafta
7	Wirtschaft in Usbekistan	Интернет, Г.Усманова, С.Саидов, З.Б.Тошев	3	7-8hafta
8	Beziehungen zwischen Usbekistan und Deutschland	Интернет, Г.Усманова, С.Саидов, З.Б.Тошев	4	8-9 hafta
9	Das Gebiet Fergana	Интернет, Г.Усманова, С.Саидов, З.Б.Тошев	4	9-10 hafta
10	Sport und die Jugend	Интернет, Г.Усманова, С.Саидов, З.Б.Тошев	4	10-11 hafta
11	Wirtschaft in Usbekistan	Интернет, Г.Усманова, С.Саидов, З.Б.Тошев	4	11-12hafta
12	die Sieben Weltwunder	Интернет, Г.Усманова, С.Саидов, З.Б.Тошев	3	12-13 hafta
13	Industrie in Usbekistan	Интернет, Г.Усманова, С.Саидов, З.Б.Тошев	3	14-15 hafta
	Insgesamt		44	

Мустақил таълимни ташкил этишнинг шакли ва мазмуни

Чет тили фанидан мустақил ишларининг мақсади - талабаларнинг касбий коммуникатив фаолиятини шакллантириш ва ривожлантириш, уларнинг ижодий фаолиятини ўстириш, ва чет тили устида мустақил ишлай олиш малака ва кўникмаларини ҳосил қилиш ва ривожлантиришдан иборат. Ушбу умумий мақсадга эришиш учун куйидаги бир неча вазифаларни бажариш назарда тутилади:

- талабаларнинг тил тайёргарлик сифатини ошириб бориш, тил ва мутахассислик бўйича адабиётлар устида ишлай олиш кўникмаларини шакллантириш ва ривожлантириш;
- ўз касбий билим ва малакаларини кейинчалик мустақил тўлдириб ва янгилаб туриш эҳтиёжларини яратиш ва сақлаб қолиш, чет тили бўйича яратилган малака ва кўникмаларни ўстириб, ривожлантириб бориш;
- талаба бажариши керак бўлган ишларни тўғри ташкил қилиш, келиб чиқадиган қийинчиликларни олдиндан била олиш, ҳис этиш ва уларни бартараф қилиш йўллари топа олиш.

Дастурнинг информацион – методик таъминоти

Чет тили фанини ўқитиш жараёнида таълимнинг замонавий интерфаол усулларидан, педагогик ва ахборот-коммуникация технологияларидан кенг фойдаланилади. Амалий машғулотларда ақлий ҳужум, кластер, блиц-сўров, кичик гуруҳларда ишлаш, инсерт, презентация, кейс стади каби усулларнинг мавзуга мос танланиши ва қўлланилиши дарс самарасини оширишга катта ҳисса қўшади.

4. Рейтинг баҳолаш тизими

4.1. Рейтинг назоратижадвали

Кузги семестр

Назорат тури	Жами			Жами	Саралаш бали
	1	2	3		
ЖН (амалий машғулот)	17	18	20	55	31
ОН (15%)				15	8
ЯН				30	16
Жами:				100	55

Баҳорги семестр

Назорат тури	Жами			Жами	Саралаш бали
	1	2	3		
ЖН (амалий машғулот)	17	18	20	55	31
ОН (15%)				15	8
ЯН				30	16
Жами:				100	55

“Факультетлараро чет тиллар” кафедраси “Чет тили” фанидан талабалар билимини баҳолашнинг РЕЙТИНГ ЖАДВАЛИ (КУЗГИ СЕМЕСТР)

№	Сентябр					Октябр					Ноябр				Декабр				январ														
	2	4-9		11-16		18-23		25-30		2-7	9-14		16-21		23-28		30-4	6-11		13-18		20-25		27-2	4-9		11-16		18-23		11-13	15-20	
		1	2	3	4	5	6	7	8		9	10	11	12	13	14		15	16	17		18	19										
1	ЖН 55%	амалий машғулот		3	3	3	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	45	
		мустақил таълим				1			1			2			2			3				1				1					10		

2	ОН 15 %	ОН		10	10
		Мустақил таълим	3	2	5
3	ЯН (30%)			30	30
ЖАМИ			55	15	30
					100

(БАҲОРГИ СЕМЕСТР)

№	Февраль					Март					Апрель				Май				Июнь		
	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40		
1	Ж Н 55%		амалий машғулот	3	3	3	2	3	2	3	2	2	4	2	2	2	2	2	3	45	
			мустақил таълим			1			1		2			2			3			1	
2	ОН 15 %		ОН											10				10			
			Мустақил таълим	3										2				5			
3	ЯН (30%)													30				30			
ЖАМИ			55										15				30	100			

Баҳо	5	4	3	2
Рейтинг	86-100	71-85	55-70	< 55
Фанни ўзлаштириш Кўрсаткичлари (1курс.158)	136-158	112-134	87-111	<110

Баҳолаш мезони

1.1. Берилган сўз ва бирикмаларнинг ёзилиши, таржимаси, уларни оғзаки нутқда ҳамда ёзма нутқда равон қўллаш олишига – 2 балл;

- Сўз бирикмаларини оғзаки ҳамда ёзма нутқда қўллаб, ёзилиши ва таржимасида имло ва услубий хатоларга йўл қўйилса – 1 балл;

- Сўз ва бирикмаларнинг талаффуз қилишни, таржимаси ва ёзилиши, оғзаки ва ёзма нутқда қўллашда камчиликларга йўл қўйилса – 0 балл билан баҳоланади.

1.2 Берилган матн ёзилишида имло, грамматик, орфографик хатоларга йўл қўймасдан, тушунарли ёзилган ёзма ишга – 3 балл;

- Матн ёзилишида айрим имло-хатоларга йўл қўйса – 2 балл;

- Ёзишда эътиборсизлик қилиб, имловий ва услубий хатоларга йўл қўйиб, ёзганларини тушунтиришда камчиликларга йўл қўйса -1 балл;

- Матн ёзилишида имло, грамматик ва орфографик хатоларга йўл қўйса – 0 балл қўйилади.

1.3. Берилган матнларни равон, тугилмасдан, ифодали айтиб, таянч сўз ва бирикмаларнинг барчасини қўллаб, ижобий жавоб берса – 3 балл;

Матнларни сўзлашда жузъий камчиликларга йўл қўйилса, яъни сўз ва сўз бирикмаларининг маълум қисминигина ишлата олмаса – 2 балл;

-матнларни гапиришда қўпол хатоларга йўл қўйиб, таянч сўз ва ибораларнинг ярмидан кўп қисмини нутқда қўлламас ҳамда талаффузда хатолар қилса-1 балл;

-матнларни гапиришда қўпол хатоларга йўл қўйиб, таянч сўз ва ибораларнинг кўп қисмини нутқда қўлламас ҳамда талаффузда кўп хатолар қилса -0 балл қўйилади.

1.4. 12 % нотаниш сўзлардан иборат бўлган матнни тўғри интонация билан ўқиш ва 1,0 академик соатда 1600 белгидан иборат матнни ўқиб берса – 3 балл;

- 12 % нотаниш сўзлардан иборат бўлган матнни интонация билан, 1,0 академик соатда мўлжалланган белгидан камроқ ишлатилса ёки талаффузда кичик хатолар билан ўқиб берса – 2 балл;

- 12 % нотаниш сўзлардан иборат бўлган матнни 1,0 академик соатда интонация билан, мўлжалланган белгиларни тўлиқ ишлата олмаса ёки нутқий камчиликларга йўл қўйиб ўқиб берса – 1 балл;

- 12 % нотаниш сўзлардан иборат бўлган матнни 1,0 академик соатда нотўғри интонация билан, мўлжалланган белгиларни ишлата олмаса ёки кўпол нутқий камчиликларга йўл қўйиб ўқиб берса – 0 балл қўйилади.

1.5. Талаба матнни ўқиш билан бирга чет тилидан ўзбек (рус) тилига ёки ўзбек (рус) тилидан чет тилига ёзма ва оғзаки таржима қилиш, атамаларни тўғри таржима қила олса, фразеологик бирикмаларнинг ишлатилишига эътибор қарата олса, таржимада сўз бойлигини тўлиқ ишга сола олса, луғатдан имкон қадар кам фойдаланган ҳолда мукамал бажарса – 3 балл;

- Талаба матнни ўқиш билан бирга чет тилидан ўзбек (рус) тилига ёки ўзбек (рус) тилидан чет тилига ёзма ва оғзаки таржима қилиш, атамаларни имкон қадар таржима қила олса, фразеологик бирикмаларнинг ишлатилишига эътибор қарата олса, таржимада сўз бойлигини ишга сола олса, луғатдан фойдаланган ҳолда мукамал бажарса – 2 балл;

- Талаба матнни ўқиш билан бирга чет тилидан ўзбек (рус) тилига ёки ўзбек (рус) тилидан чет тилига ёзма ва оғзаки таржима қилишда қийналса, атамаларни таржима қила олса, фразеологик бирикмаларнинг ишлатилишига қисман эътибор қарата олса,

таржимада сўз бойлигини қисман ишга сола олса, луғатдан фойдаланган ҳолда бажарса – 1 балл;

- Талаба матн ҳақида умуман тасаввурга эга бўлмаса, ёзма ва оғзаки таржимани билмаса, атамаларни таржима қила олмаса, фразеологик бирикмаларини билмаса, сўз бойлиги ночор бўлса, луғатдан фойдаланишни билмаса – 0 балл қўйилади.

1.6. – Талаба 3-4 минут тинглаб тушуниш учун 120-140 сўздан иборат матнни ифодали тўлиқ баён этса, матн ичидан талаб қилинган маълумотни ажратиб бера олса- 3 балл;

- Талаба 3-4 минут тинглаб тушуниш учун 120-140 сўздан иборат матнни ифодали баён этиб, айрим талаффуздаги хатоларга йўл қўйса, матн ичидан талаб қилинган маълумотни ажратиб бера олса - 2 балл;

- Талаба 3-4 минут тинглаб тушуниш учун 120-140 сўздан иборат матнни ифодали тўлиқ баён этишда айрим талаффузида ва матн мазмунида хатоликларга йўл қўйса, талаб қилинган маълумотни ажратишда қийналса - 1 балл;

- Тинглаб-тушуниш учун берилган матнни мазмун ва моҳиятини тушунмаса, талаб қилинган маълумотни умуман ажратиб бера олмаса - 0 балл қўйилади.

1.7. ТМИлари учун танланган қўшимча адабиёт, ЭЎА, Интернет тармоғи, даврий матбуот ва бошқа ахборот манбааларнинг мураккаблик даражаси, улар асосида амалга оширилган ишлар (Берилган матннинг режасини тузиш, таянч сўз ва гапларни кўчириб ёзиш, матннинг айрим қисмларини ҳикоя қилиш, ифодали ўқиш, таржима қилиш, ўқиганлар юзасидан суҳбат ўтказишга тайёр бўлиш ва б.к.), машқлар бажариш, суҳбат ёки мунозара ташкил қилса – 3 балл;

-юқорида қай этилганларнинг барчасини тўлиқ бажариб, уларни оғзаки нутқда баён қилишда камчиликларга йўл қўйиб, имловий ва услубий хатоларга йўл қўйса – 2 балл;

-ТМИлар учун берилган топшириқларни ёзма бажариб, оғзаки нутқда ўз фикрини баён қилишда қийналса ёки жавоб бера олмаса – 1 балл;

- ТМИ мавзулари умуман бажарилмаса – 0 балл қўйилади.

2.1. Оралиқ назорат 30 та тест саволларидан иборат бўлиб, талабалар компьютерда бажарган ҳар бир тўғри жавоби учун 1 балл олишади. Тест саволлари намунавий дастур, фан ишчи дастур ва календар-тематик режага мос келиши шарт. Тест саволлари ўз ичига грамматик, лексик, ўқиш кўникмаларига асосланган ҳолда тузилади.

- Тинглаб тушуниш учун берилган топшириққа талаба нотаниш видеоролик, қисқа кадрни томоша қилгач, ўз фикрини инглиз тилида луғатсиз ёзма равишда тўлиқ баён этса, унда имловий, услубий хатолар мавжуд бўлиб, вазифа тўлиқ ёритилган бўлса – 8 баллгача;

- Ёзма иш учун берилган топшириқни бажаришда талаба мавзу ҳақида батафсил маълумот берса, имловий хатоларга йўл қўйса, мавзу тўлиқ ёритилган бўлса – 8 баллгача;

-Ўқиш учун берилган топшириқни бажаришда талаба топикнинг асосий мазмунини тушунтириб бериши, ўқиш давомида талаффузда хатолар учрамаса – 7 баллгача;

- Гапириш учун берилган топшириқни бажаришда талаба топикнинг асосий мазмунини сўзлаб бериши, гапларни грамматик жиҳатдан тўғри туза олса, сўз бойлигидан унумли фойдалана олса - 7 баллгача баҳоланади.
қўйилади.

3.1 Якуний назорат 4 кўникмани ўз ичига олади: тинглаб тушуниш, ёзиш, ўқиш ва гапириш кўникмалари. ОН баҳолаш қуйидаги кўринишда бўлади:

- Тинглаб тушуниш учун берилган топшириққа талаба нотаниш видеоролик, қисқа кадрни томоша қилгач, ўз фикрини инглиз тилида луғатсиз ёзма равишда тўлиқ баён этса, унда имловий, услубий хатолар мавжуд бўлиб, вазифа тўлиқ ёритилган бўлса – 8 баллгача;

- Ёзма иш учун берилган топшириқни бажаришда талаба мавзу ҳақида батафсил маълумот берса, имловий хатоларга йўл қўйса, мавзу тўлиқ ёритилган бўлса – 8 баллгача;

-Ўқиш учун берилган топшириқни бажаришда талаба топикнинг асосий мазмунини тушунтириб бериши, ўқиш давомида талаффузда хатолар учрамаса – 7 баллгача;

- Гапириш учун берилган топшириқни бажаришда талаба топикнинг асосий мазмунини сўзлаб бериши, гапларни грамматик жиҳатдан тўғри туза олса, сўз бойлигидан унумли фойдалана олса - 7 баллгача баҳоланади.

Талабанинг амалий машғулотларни ўзлаштириш даражаси қуйидаги мезон асосида аниқланади

Баҳола ш кўрсат	Баҳолаш мезонлари	рейтинг бали
Аъло, 86-100%	Етарли амалий билимга эга. Топшириқларни мустақил бажарган. Берилган саволларга тўлиқ жавоб беради. Мавзунинг моҳиятига тўлиқ тушунади. Аудиторияда фаол. Ўқув тартиб интизомига тўлиқ риоя қилади. Топшириқларни намунали расмийлаштирган.	0,5
Яхши, 71-85%	Етарли амалий билимга эга. Топшириқларни бажарган . Берилган саволларга етарли жавоб беради. Мавзунинг моҳиятини тушунади. Ўқув тартиб интизомига тўлиқ риоя қилади.	0,4
Қониқарли 55-70%	Топшириқларни бажаришга ҳаракат қилади. Берилган саволларга жавоб беришга ҳаракат қилади. Мавзунинг моҳиятини чала тушунган. Ўқув тартиб интизомига риоя қилади.	0,3
Қониқарсиз 0-54%	Талаба амалий машғулот дарси мавзусига амалий тфйёрланиб келмаса, мавзу бўйича матн , луғат ва саволларига жавоб бера олмаса, дарсга суат қатнашса билим даражаси қониқарсиз баҳоланади	0,2

**ИНФОРМАЦИОН-УСЛУБИЙ ТАЪМИНОТ
АСОСИЙ АДАБИЁТЛАР**

№	Муаллиф, адабиёт номи, тури, нашриёт, йили, ҳажми	Кутубхонада мавжуд нусхаси
1.	G.A. Usmanova va b. Deutsch. Taschkent. “Fan” Verlag 2013	
2.	Абдуллаева А.В. Немис тили. Тошкент, 2009.	5
3.	Саидов С. Немис тили грамматикаси. Тошкент, 1990.	500
4.	Тошев З. Б. ва бошқалар. Немис тили дарслиги. Тошкент, 1994.	57
5.	“EM - Neu” Max Hueber Verlag, Leipzig, 2000.	-
6.	Delfin Jutta Müller, Thomas Storz, 2001, München.	-

7.	“Tatsachen über Deutschland”. Germaniya. 2000 yil.	-
8.	Tatsachen über Deutschland”. Germaniya. 2006 yil.	2
9.	Wege. Arbeitsbuch, Max Verlag, 2000.	-
10	Themen neu 3. Arbeitsbuch. Kursbuch. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache. Max Hueber Verlag, 2004.	-

ҚЎШИМЧА АДАБИЁТЛАР

№	Муаллиф, адабиёт номи, тури, нашриёт, йили, ҳажми	Кутуб-хонада мавжуд нусхаси
1.	Саттаров М.ва бошқалар. Grammatische Kategorien. Тошкент, 2003.	20
2.	Таниқулова К. Ш. Deutsch. Тошкент, 2002.	-
3.	Параманова И.П. и др. Lehrbuch der deutschen Sprache. Ленинград, 1967.	-
4.	Шокирова Н.Ю., Қосимова М.Х. Олмон тилидан мустақил ишлаш. Тошкент, 1991	-
5.	Немисча-ўзбекча ва ўзбекча-немисча луғатлар.	5
6.	Deutsche Wortschatzübungen 1 Max Hueber Verlag 1987	-

ТАВСИЯ ҚИЛИНАДИГАН ҚЎШИМЧА АДАБИЁТЛАР ВА АХБОРОТ МАНБАЛАРИ

№	Муаллиф, номи, тури, йили, ҳажми, сақланиш жойи, электрон адреси	
1.	www.ziyonet.uz	
2.	www.google.de	
3.	www.google.uz	
4.	www.lingo.de	
5.	http://G'G'www.learn-german-online.netG'learning-german-resoucesG'grammatik.htm	
6.	http://www.vitamiv.de	